

Utbildningsdepartementet

Yttrande - Remiss av betänkandet Skolor mot brott SOU 2024:17

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över *remiss av betänkandet Skolor mot brott SOU 2024:17*.

Region Jönköpings län anser att utredningen går i linje med övrig lagstiftning men att det kommer ställas ökade krav på huvudmannen, rektor och övrig skolpersonal. Förslaget kommer innebära ökad administration och ökad kostnad för både huvudmän och skolenheter samt övriga myndigheter. Det kommer krävas strukturer för samverkan med andra myndigheter. Myndigheter och kommuner måste medverka till att skolor med regional och fristående huvudman ges möjlighet till deltagande i strukturer för samverkan. Rektor kan också komma att hamna i fler konfrontativa situationer än tidigare. En konsekvens kan innebära fler anmälningar till Skolinspektionen då elever kan komma att känna sig utsatta varför tillsynsmyndigheten behöver ta höjd för detta både vad gäller tillsyn, stöd till skolorna samt information.

Synpunkter på förslaget

En reglering av det brottsförebyggande arbetet i skolan

Utredaren föreslår att Brottsförebyggande rådet (Brå) och Skolverket ska få ett uppdrag av regeringen att ta fram ett stödmaterial åt skolorna. Man föreslår även att Skolverket, Socialstyrelsen, Brå, och Polismyndigheten ska få ett uppdrag att föreslå hur ett operativt stöd till skolor skulle kunna utformas.

För Naturbruksskolor med Regional huvudman är det viktigt att skolans lägeskommun tänker in operativt stöd för skolor med annan huvudman än de kommunala.

Beredskap för allvarliga våldssituationer

Huvudmannen ska se till att varje skolenhet har beredskap för att hantera allvarliga våldssituationer och att det ska bedrivas ett löpande arbete för att säkerställa beredskap och att det ska finnas en beredskapsplan på varje skolenhet.

Vägledning för arbete med beredskap ser Region Jönköpings län kan hjälpa skolenheter i det förebyggande arbetet i att säkerställa beredskap.

Tillträde till verksamhetens område

Utredningen föreslår en bestämmelse i skollagen som ålägger huvudmannen att se till att det på skolenheten vidtas åtgärder för att obehöriga inte ska ges fritt tillträde till skolenhetens område då verksamheten pågår. Syftet är att tydliggöra att det som redan idag gäller, att skolområdet inte är en plats dit allmänheten har fritt tillträde.

Här ser Region Jönköping län en utmaning i verksamheternas skolområde som är omfattande både geografiskt och med omfattande fastigheter.

En möjlighet att undersöka väskor och andra föremål

Utredningen föreslår bestämmelser i skollagen som ska reglera en möjlighet att besluta om undersökning av väskor och andra föremål inom skolans område under vissa förutsättningar. Rektor ska ges rätt att fatta ett generellt beslut om att väskor och andra föremål som elever har eller har haft med sig till skolan kan undersökas.

Region Jönköpings län ser att det är viktigt med tydlighet gällande rektors beslut och skolans hantering av möjligheten att undersöka väskor och andra föremål får ske. Krav på dokumentation och hur exempelvis stickprovskontroller utförs för att inte enskilda elever ska uppleva sig diskriminerade. Bestämmelsen kan öka tydlighet och möjlighet för skolan att undersöka elevers väskor och skåp och på så vis minska förvaring av olämpliga föremål. Dock behövs det tydligt stödmaterial för rektor att kunna stödja beslut på.

En anmälningsskyldighet

Utredningen föreslår en bestämmelse i skollagen som reglerar skolans skyldighet att anmäla till Polismyndigheten när en elev misstänks för brott i samband med skolans verksamhet.

Region Jönköpings län anser det positivt med en ökad tydlighet gällande anmälningsskyldighet vid misstanke om brott i samband med skolans verksamhet.

En ändring av läroplanerna

Utredningen föreslår ett tillägg i alla läroplaner som förtydligar att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de lagar och andra regler som gäller i samhället.

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på **samt de lagar och andra regler som gäller i samhället**. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Region Jönköpings län ser att skollag och läroplan redan idag har i uppdrag att förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar i nuvarande skrivningar. Vad innebär att skolan ska förmedla och förankra respekt för de lagar och andra regler som gäller i samhället? Kompetensutvecklingsinsatser för lärare? Ändringar i lärarutbildningarna? Detta förslag kräver förtydligande vad det innebär mer konkret för rektorer och lärare.

Förslagets konsekvenser

Syftet med utredningens förslag är att brottsligheten i skolorna och i det omgivande samhället ska minska. Utredaren menar vidare att det kommer innebära ett visst merarbete för huvudmän och skolenheter.

Det är viktigt att föreslagna resurser är tillräckliga och att de når ut till både skolhuvudmän och skolenheter för att klara av de åtagande som utredningen föreslår. Vidare måste också socialtjänsten och Polismyndigheten ges förutsättningar att kunna stödja huvudmän och enskilda skolenheter i det brottsförebyggande arbetet. Utredningens fortsatta arbete avser att även se vilka uppgifter som kan lämnas mellan skolorna för att kunna arbeta brottsförebyggande. Region Jönköpings län som huvudman ser en stor vikt i att skolor i högre utsträckning ska kunna samarbeta i brottsförebyggande syfte men även i annat förebyggande arbete för ökad trygghet och ökad måluppfyllelse oavsett huvudman och skolform. I övrigt anser vi att remissen går i linje med övrig lagstiftning men ställer så klart nya krav på skolan och risk finns att rektor kan komma att hamna i fler konfrontativa situationer än tidigare.

Kerstin Hammar
Ordförande Nämnden för
arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet

Karin Hermansson
Regional Utvecklingsdirektör

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Kerstin Marianne Hammar

Date: 2024-05-30 11:36:17

BankID refno: b1bddf45-dff0-4df3-9df8-29601a86f27a

Ordförande: Kerstin Hammar

Signed by: KARIN HERMANSSON

Date: 2024-05-30 16:48:51

BankID refno: 39c1d5fd-3793-49e7-acb1-60d45f9f72be

Regional utvecklingsdirektör: Karin Hermansson